

«Bir millet – iki döwletiň» garaňky tarapy

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 23 январа, 2025

"Bir millet – iki döwletiň" garaňky tarapy "BIR MILLET, IKI DEVLET" IN KARANLIK TARAFI

Günler önce "T24" haber sitesinde, Türkiye–Azerbaycan kardeşlik ilişkilerini şüphe altına alan bir makale yayınlandı. Özellikle Türkiye'nin düşmanı sayılan FETÖ denilen Gülen Cemaat ile Azerbaycan üst düzey yetkilileri arasındaki yakın ilişkilere değinen yazar, 'Azerbaycan'ın Türkiye ile kardeşliği nasıl bir kardeşlikse, Türkiye FETÖ'cü diye tabir edilen çevrelere savaş açtığını söylüyor ama Azerbaycan'ın iş çevreleri, diplomasi ve de devletin önemli görevlerde bu insanlar hâlâ etkinler' ifadelerini kullandı.

Gerek bu makalede, gerek birtakım diğer kaynaklarda "Bir millet, iki devlet" sloganını her fırsatta dile getiren ve iki kardeş ülke sayılan Türkiye ve Azerbaycan'ın, stratejik, ekonomik ve diğer alanlardaki işbirliklerine rağmen, 2016 yılında Türkiye'de yaşanan darbe girişimini düzenlemekle suçlanan Fetullah Gülen ile onun yönettiği hareket konusunda farklı yaklaşımları var gibi gözüküyor.

Gülen Cemaat üyelerinin, Azerbaycan'da ilk olarak 1991 yılında faaliyete başladığı biliniyor. Üstelik, Azerbaycan'ın eski Cumhurbaşkanı Heydar Aliyev'in, henüz Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'nin yöneticisi olduğu sırada FETÖ'den destek aldığına ve bu destek sayesinde FETÖ'nün Azerbaycan'daki yerinin daha da pekiştiğine dair bilgiler var.

Azerbaycan'da kendi okullarına sahip olmak da FETÖ denilen çevreler için önemli bir husustu. Baştan beri bu okullar aslında örgütün ideolijisinin yayılması için en uygun platformlardı. Türkiye'de kapatılan muhalif "Zaman" gazetesi tarafından 2009 yılında yayınlanan bilgilere göre, Azerbaycan'ın farklı ilçe ve şehirlerinde (Nahçıvan dahil)

FETÖ'ye ait 12 ilk ve ortaokul, 11 yüksekokul ve 1 üniversite faaliyet göstermekteydi. Anılan okullarda toplam 5000 öğrenci eğitim alıyordu.

Gülen hareket temsilcilerinin Azerbaycan'daki faaliyetlerinin Türkiye tarafından hiçbir zaman olumlu karşılanmadığına rağmen Heydar Aliyev, ülkesinde FETÖ'ye ait okulların faaliyetlerinin kısıtlandırılmasına izin vermedi.

Cemaate ait okullarda eğitim alan gençler, doğal olarak zamanla Azerbaycan iktidarında da kendi yerlerini bulmaya başlıyordu. Bu açıdan, Gülen cemaatinin Azerbaycan'daki en üst düzey bürokrati olarak bilinen Azerbaycan Cumhurbaşkanlığı İdaresi Politik Analiz ve Enformasyon Daire Başkanı Elnur Aslanov'un, 2014 yılında Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in talimatıyla görevinden alınması dikkat çekici.

Bugün de Fethullah Gülen'in yönettiği örgüt üyelerinin, Azerbacyan'da kendi faaliyetlerine devam ettiğine, hatta Azerbaycan'daki örgütü temsil eden iş adamlarının sermayesinin, ülke iktidarına yakın duran kişilerin sermayesiyle birleştiğine dair önemli veriler var. Azerbaycan devlet petrol şirketi (SOCAR) Başkanı Rövnag Abdullayev'in, ülkedeki FETÖ'cülerin sözde eğitim faaliyetlerine destek vererek onların düzenlediği Hazar Strateji Enstitüsü'nün (HASEN) çeşitli etkinliklerine katıldığı biliniyor. SOCAR Başkanı Yardımcısı Halik Memmedov'un da, Azerbaycan'daki Cemaat okullarını kendi himayesinin altına aldığı biliniyor. SOCAR Türkiye 1. Başkan Yardımcısı Samir Kerimli'nin ise, Azerbaycan'da bir Cemaat okulundan mezun olduğu, ardından ABD'de örgüte ait farklı kuruluşlarda çalıştığı, 2016 darbe girişiminden sonra ise FETÖ ile bağlantılı olma suçlamasıyla görevinden atıldığı biliniyor.

2016 darbe girişiminden sonra Türkiye'de Gülen'e ve kurduğu okullara karşı yoğun mücadele başladığına rağmen bugün Azerbaycan'da bu okullar henüz faaliyete devam ediyor: en azından, bunların kapatıldığına dair herhangi bir resmi açıklama yok.

Bunun dışında, bugün Gülen Cemaati'nin birçok temsilcisinin Azerbaycan ile bağlantıları olduğuna dair net kanıtlar da

mevcuttur.

Örneğin, 2018 yılında Ermenistan'a giriş yapan, daha sonra ABD'ye iade edilen Kemal Öksüz'ün, Türkiye polisi tarafından FETÖ ile bağlantısı olmakla suçlanırken, Azerbaycan tarafından farklı zamanlarda finansal destek aldığı da gün yüzüne çıkmıştı.

Günler önce ise basında yayınlanan haberlere göre, Azerbaycan'ın Kars Başkonsolosu Nuru Guliyev, Türkiye'nin Iğdır şehrinde faaliyet gösteren ASİMDER (Asılsız Ermeni İddialarıyla Mücadele Derneği) Başkanı Göksel Gülbey'e karşı şikayette bulunarak, Gülbey ile yardımcısı Behbut Gadalı'nın, Guliyev'i FETÖ ile bağlantılı olmakla suçladıklarını ve bunu kanıtlayan resimleri kamuoyuyla paylaşmakla tehdit ettiklerini bildirmişti. Diğer taraftan, Guliyev ile Gülbey'in, Azerbaycan iktidarı tarafından kendilerine sağlanan paraları paylaşmak konusunda anlaşamadıkları için birbirlerini karalamaya kalktığına dair söylentiler de ortaya atıldı.

Böylece, Azerbaycan çifte politika yürüttüğü söylenebilir. Azerbaycan bir yandan, Türkiye'nin "Bir Millet, iki Devlet" ilkesine olan bağlılığını ilan ederken diğer yandan Türk hükümetinin en ateşli düşmanı olan Gülen cemaati temsilcilerini desteklemektedir. TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un, Azeri mevkidaşıyla yaptığı görüşmede Azerbaycan makamlarının Gülen cemaatiyle mücadelesini önemsemesi bu konuda Türkiye'nin endişeli olduğunu gösteriyor.

Eduard MELKUMYAN.

Ermenihaber.am Publisistika